

נתה קפלן

"תערוכות תל-אביב" / הארץ / 8.1.65 / תע' יחיד / גלריה "צ'מרינסקי" / תל-אביב

תערוכתה של נתה קפלן, המורכבת מכ־30 ציורי שמן, הינה אקלקטית ביסודה; אפשר למצוא בה ציורים המוגשים בתפיסה אקספרסיוניסטית, שימוש בחומר כשלד אמורפי האמור לרמז למושא פיגורטיבי, ציורים אימפרסיוניסטיים בתפיסתם ועוד.

359 בציורים אלה ניכר היטב הפער בין התוכן, אותו רואה הציירת בציור - והמרומוז בשם הציור - ובין התוכן המצוי בציור עצמו והנובע ממבנהו, מצבעיו, מתנועתו הפנימית ומחומריותו. הציור "המעמד", שתוכנו צריך לרמוז לחוויותיה של הציירת נוכח הלוויתו של זאב ז'בוטינסקי, מעיד על הטעות המהותית בתפיסתה של נתה קפלן, המנסה להצמיד תוכן

חוויתי לתוכן ספרותי, תאורי-למחצה, ללא הטרנספורמציה הצורנית המחויבת מתהליך כזה. בולט בציורים אלה דחף עז להתבטא, אך - לפחות בינתיים - ללא יכולת מספקת לארגן משטח ציורי שיהיה אורגני וחסר משטחים מתיים.

ראויה לשבח היא שאיפתה של הציירת לביטוי ספונטאני ושימוש בעל עוצמה במשיכת המכחול וסכין הציירים, אך תנופה כזאת יכולה לבוא אך ורק אחרי שליטה מושלמת באמצעים אלה - שליטה שלנתה קפלן חסרה עדיין. התוצאה הינה מוצרים נאים, ואפילו רגשיים לעיתים, אך חסרי מקוריות ציורית, סגנון אישי והעמדה חד-משמעית ומתחייבת מבחינה ציורית. כבצורה, כן בצבע, קיימת בתערוכה חמקנות מרובה וגלישה לפתרון הקל של צבעים אפורים ושטחים מתיים. שלמים יותר, לפחות מבחינה צבעונית, הם הציורים "מלחמה מנוסה", ביחוד אם מתעלמים מהשם, ו"ציפורים חורפות".

יואב בראל, בין פיכחון לתמימות: על האמנות הפלסטית בשנות ה-60 בתל אביב, מוזיאון תל אביב לאמנות, 2004